

Pécsi Ítéltábla

Pf.III.20.095/2025/6. szám

A felperesek:

felperes1 cím1 I. rendű;

felperes2 (cím2., tartózkodási helye cím3.) II. rendű;

kk. felperes2 cím1 III. rendű;

kk. László Fanni cím1 IV. rendű

A felperesek képviselője:

Varga-Orvos Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Varga-Orvos Zoltán ügyvéd, cím4;

Dr. Csernus Sándor ügyvéd (cím5)

Az alperes:

alperes1 (cím6.)

Az alperes képviselője:

Dr. Szabados Balázs ügyvéd cím7

Az alperes érdekében beavatkozott:

Dr. Hergert Ibolya ügyvéd (cím8) által képviselt beavatkozó1 (cím9)

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

felperesek 71. sorszám alatt

alperes 72. sorszám alatt

A per tárgya:

személyiségi jogi igények érvényestése

Az elsőfokú bíróság:

Pécsi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat:

25.P.20.216/2023/68. számú ítélet

R é s z í t é l e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részítéletnek tekinti, és azt fellebbezett részében – az indokolás részbeni módosítása mellett – azzal a pontosítással hagyja helyben, hogy az alperes az I-II. rendű felpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak járó 25.098.680 (huszonötmillió-kilencvennyolcezer-hatszáznyolcvan) forint lejárt költségpótló járadékot és kártérítést, valamint az ennek egyes részösszegei után az elsőfokú bíróság által megállapított késedelmi kamatot tizenöt napon belül köteles megfizetni, míg a 2025. május 1. napjától járó 651.470 (hatszázötvenegyezer-négyszázhetven) forint összegű járadék havi rendszerességgel fizetendő, havonta előre, a hónap 10. napjáig.

Mellőzi az elsőfokú ítélet szerint 16. sorszám alatt meghozott, helyesen 25.P.20.216/2023/27. szám alatti ideiglenes intézkedést elrendelő végzés hatályon kívül helyezését.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felpereseknek mint együttes jogosultaknak 898.745 (nyolcszázkilencvennyolcezer-hétszáznegyvenöt) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

A részítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az I-II. rendű felperesek élettársi kapcsolatából 2016. november 12. napján a III. rendű felperes, majd 2017. december 4. napján a IV. rendű felperes született. Az I-II. rendű felperesek további gyermeket nem terveztek, az I. rendű felperes újabb terhességre nem gyanakodott, ezért csak terhessége 19. hetében jelentkezett először az alperes tamási nőgyógyászati szakorvosi vizsgálatán, ahol a terhességet megállapították. A 19. heti ultrahang vizsgálatot végző szakorvos szülészeti-nőgyógyászati ultrahangdiagnosztika licenc képesítéssel nem rendelkezett, a leleten nem került rögzítésre, hogy az adott ultrahang vizsgálat II. trimeszteri szűrővizsgálat, illetve annak eredménye alapján az I. rendű felperest további szűrővizsgálatra nem rendelték vissza. A szűrővizsgálati leleten nem szerepel a magzati anatómiai paraméterek közül az agyszerkezet, az arc, a gerinc, a rekesz és a húgyhólyag vizsgálata.
- [2] Az I-II. rendű felperesek gyermeke, gyermek 2019. augusztus 22. napján CHARGE szindrómával született. A CHARGE szindróma Magyarországon célzott prenatális genetikai vizsgálattal a 24. terhességi hétig kétséget kizáróan nem állapítható meg, de a terhesgondozás során ultrahangvizsgálattal felismerhetőek a szindróma hátterében álló fejlődési rendellenességek, így a száj- és ajakhasadék, valamint a szívfejlődési rendellenesség. A megfelelően elvégzett és dokumentált ultrahangvizsgálat esetében az I-II. rendű felperesek gyermekénél észlelhetőek lettek volna a fennálló fejlődési rendellenességek, melyek elvezethettek volna a terhesség megszakításáig az elváltozások hátterében álló genetikai ok tisztázása nélkül is.
- [3] gyermeknél megszületését követően diagnosztizálták az összetett fejlődési rendellenességet, az ajak- és szájhasadékot, a komplex szívfejlődési rendellenességet (Fallot-tetralógiai), a nyelőcső elzáródást, az izomtónus eloszlás zavarát, a vizuális figyelemzavart és a kisagy kisfokú alulfejlettségét, mely tünetek alapján megállapították, hogy esetében atipikus CHARGE szindróma áll fenn. A gyermeknél a nyitott gyomor és nyelőcső miatt záróműtétet, 2020 januárjában ajakzáró műtétet végeztek, 2020 májusában pedig szívűműtéten esett át. Jelenleg szemüveges, a CHARGE szindrómával együtt járó látásproblémákkal küzd. A látásfogyatékoság mellett halláscsökkenést, emiatt is fejlesztésre szorul. A gyomorszonda 2021 januárjában történt eltávolításáig a gyermeket tápszerrel és pépes ételekkel táplálták, de azóta is elsősorban tápszert és pépes ételeket tud fogyasztani. A mozgások terén, a beszéd, az optikus és akusztikus észlelés, valamint a szociális kapcsolatok tekintetében a gyermeknél nagyfokú lemaradás áll fenn, szobatisztaság nem alakult ki, sajátos nevelési igényű, közép súlyos értelmi fogyatékos, ezért különleges bánásmódra szorul, folyamatosan komplex, többtényezős fejlesztő terápiára van szüksége.
- [4] A gyermek korai fejlesztését követően, 2023. szeptember 1. napjától az I-II. rendű felperesek a egyéb konduktív pedagógiai fejlesztését vették igénybe havi 96.000 forint költséggel, majd 2024. január 1. napjától helysége1on, egyéb1 gyógytornász foglalkozásain vesz részt a gyermek havi 80.000 forint költséggel. Óvodába helysége2ra a egyéb2 Központba jár. A

helység2ra utazás költsége havonta 112.608 forint, míg a helység1i fejlesztő foglalkozások útiköltsége havonta 22.080 forint.

- [5] A gyermek többletápolás-gondozás és többletfelügyelet igénye 2021. szeptember 1. napjától napi 4 óra, míg a hozzátartozók által végzett többlet háztartási kisegítő tevékenység a gyermek egy éves korától, 2020. szeptember 1. napjától napi 4 óra.
- [6] A gyermek ellátása miatt az I. rendű felperes munkát vállalni nem tud, a gyermek óvodai tevékenységén kívül ő látja el a vele kapcsolatos teendőket. A II. rendű felperes munkaviszonya 2023 nyarán megszűnt, azóta csak alkalmi munkákat végez.
- [7] Az I-II. rendű felperesek annak érdekében, hogy a gyermeket helység2ra és helység1ra tudják szállítani, új gépjárművet vásároltak 1.300.000 forint vételárért.
- [8] A felperesek családi élete gyermek születését követően jelentősen megváltozott, korábbi szabadidő eltöltésük beszűkült, a család együttesen közös programokon nem tud részt venni, több esetben a III. és IV. rendű felperest csak a II. rendű felperes viszi szórakozni, ő vesz részt az iskolai ünnepeken, rendezvényeken. A III. és IV. rendű felperesekre kevesebb idő és foglalkozás jut, az I. és II. rendű felperesek egymásra is kevesebb időt tudnak szánni.
- [9] A felperesek keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperes megsértette az I-II. rendű felperesek tájékoztatáshoz, önrendelkezéshez, terhességmegszakításhoz, családtervezéshez, harmonikus, kiegyensúlyozott és háborítatlan családi magánélethez, a családi élet sérthetlenségéhez, az egészséges családban éléshez, az egészséges gyermek felneveléséhez, míg a III. és IV. rendű felperesek harmonikus, kiegyensúlyozott és háborítatlan családi élethez, a családi élet sérthetlenségéhez, az egészséges családban éléshez és az egészséges személyiségfejlődéshez való jogát azzal, hogy az I. rendű felperes terhesgondozását nem a szakma szabályainak és az elvárható gondosságnak megfelelően végezte, őket a terhességmegszakítás kérdésében nem hozta döntési helyzetbe, így a felperesek családtagjaként gyermek CHARGE szindrómával megszületett. Kérték az I-II. rendű felperesek részére személyenként 21.000.000 forint, a III-IV. rendű felperesek részére személyenként 7.000.000 forint sérelemdíj és ennek 2019. augusztus 22. napjától járó késedelmi kamata, valamint az I-II. rendű felperesek részére több tételből álló kártérítés, lejárt és folyamatos járadék megfizetésére kötelezni az alperest.
- [10] Az alperes a kereset elutasítását kérte, azt jogalapjában és összecszerűségében is vitatta. Állította, hogy az általa végzett magzati ultrahang vizsgálat nem rögzített eltérést, és miután nem diagnosztikus vizsgálatról volt szó, annak nem kellett 100%-os eredményt adnia. A 19. heti ultrahang vizsgálat alkalmával a magzati anatómiai paraméterek vizsgálata megtörtént, azonban miután a szakorvos rendellenességet nem észlelt, azokat negatív leletként nem rögzítette. Hivatkozott arra is, hogy minden magzati anatómiai paraméter vizsgálata és valamennyi testi elváltozás felismerése esetén sem lehetett volna a CHARGE szindrómát a prenatális szakban a terhesség 24. hetéig megállapítani, így a terhességmegszakításra nem kerülhetett volna sor.
- [11] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette az I-II. rendű felperesek önrendelkezéshez, családtervezéshez, a családi élethez és az egészséges gyermek felneveléséhez, míg a III. és IV. rendű felperesek családi élethez és egészséges személyiségfejlődéshez való személyiségi jogát. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I-II. rendű felpereseknek személyenként 21.000.000 forint, a III. és IV. rendű felpereseknek személyenként 7.000.000 forint sérelemdíjat, ennek 2025. április 25. napjától járó késedelmi kamatát, az I-II. rendű felpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 25.098.680 forint lejárt költségpótló járadékot és kártérítést, ennek egyes külön kamatozó részösszegei után késedelmi kamatot, 2025. május 1. napjától 651.470 forint járadékot, valamint 12.166.755 forint perköltséget. Kötelezte az alperest 210.026 forint állam által előlegezett szakértői díj

megfizetésére, a 9. és 16. sorszám alatt meghozott ideiglenes intézkedést elrendelő végzéseket hatályon kívül helyezte, és a hátralékos, valamint folyamatos járadék előzetes végrehajthatóságáról rendelkezett.

- [12] Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) 244.§ (1) bekezdése és 77.§ (3) bekezdése, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:519.§-a felhívásával az aggálytalannak minősített igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján rögzítette, hogy az alperes a terhességgondozás során az elvégzett ultrahang vizsgálatkor a CHARGE szindrómát jellemző fejlődési rendellenességek prenatális felismerésében nem diagnosztikus tévedésben volt, hanem mulasztást követett el. Az alperes által elvégzett ultrahang vizsgálati lehet nem felelt meg a protokoll előírásainak, az előírt magzati anatómiai paraméterek vizsgálatát nem tartalmazta, ezért az Eütv. 136.§-ára figyelemmel a dokumentációs hiányosság miatt azt kellett megállapítani, hogy az alperes gyermek fejlődési rendellenességét az el nem végzett arcvizsgálat okán nem ismerte fel, emiatt az I. rendű felperest további genetikai tanácsadásra nem utalta, így nem volt reális esély arra, hogy a nála fennálló genetikai eltérést a 24. terhességi hétig igazolják. A megfelelő gondosság mellett elvégzett és leletezett ultrahang vizsgálatnál észlelhető lett volna a száj- és ajakhasadék, valamint a szívfejlődési rendellenesség, amelyek célzott prenatális genetikai vizsgálatok és az elváltozások háttérében álló genetikai ok tisztázása nélkül is elvezethettek volna a terhesség megszakításáig.
- [13] Kitért az elsőfokú bíróság arra, hogy diagnosztikus tévedés akkor állapítható meg, ha egy elváltozás annak ellenére nem kerül felismerésre, hogy az előzményi adatoknak, állapotoknak megfelelő, a protokoll által előírt vizsgálatokat elvégezték, tehát a szakmai szabályok szerint, az elvárható gondossággal jártak el. Jelen esetben ez a szívfejlődési rendellenesség felismerése tekintetében áll fenn, ugyanakkor a nem dokumentált magzati anatómiai paraméterek vizsgálata esetén a mulasztás tényét kellett megállapítani. A perben azonban nem annak volt jelentősége, hogy az alperes a CHARGE szindrómát – amely nem vitatottan a 24. terhességi hétig egyértelműen nem igazolható – nem ismerte fel, hanem annak, hogy nem a szakma szabályai szerint végezte és dokumentálta az ultrahang vizsgálatot, ezért elmulasztotta az elvárható gondosságot a fejlődési rendellenességek diagnosztizálására.
- [14] Rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a terhesség megállapításának időpontjában az alperesnek fel kellett ismernie, hogy az ultrahang vizsgálatnak a II. trimeszteri ultrahang vizsgálat protokolláris feltételeit kell kielégítenie, és e körben az I. rendű felperes késedelme közrehatásként nem értékelhető. Az alperesi mulasztás megfosztotta az I-II. rendű felpereseket azon joguktól, hogy a terhesség megtartásáról vagy megszakításáról döntsének, és gyermekük CHARGE szindrómával való megszületését elfogadják, vagy a fejlődési rendellenesség okán másként döntsének.
- [15] Az elsőfokú bíróság mindezekre figyelemmel megállapította a felperesek személyiségi jogai alperes általi megsértését, és az alperest sérelemdíjban, valamint kártérítésben marasztalta. A sérelemdíj mértékének meghatározása során az I-II. rendű felperesek esetében értékelte, hogy őket a sérült gyermek születése, gondozása lelkiileg, pszichésen megviseli, felnevelése azt követeli tőlük, hogy saját életük kiteljesítését, céljaik megvalósítását a sérült gyermek felnevelésének alárendeljék, életük elnehezült, a jövőre vonatkozó terveik alakítása során figyelembe kell venniük, hogy a gyermek gondozására időt, pénzt kell fordítani. A III-IV. rendű felperesek, gyermek testvérei esetében arra volt figyelemmel az elsőfokú bíróság, hogy testvérük egészségkárosodása, a vele való foglalkozás okán sokszor háttérbe szorulnak, szüleik rájuk kevesebb időt tudnak fordítani, amely körülmény jelentős mértékben befolyásolja személyiségük fejlődését. Saját életvitelüket is a beteg testvér szükségleteihez kell igazítaniuk, a szülők részéről rájuk irányuló figyelem gondokkal terhelt. Mindezen körülményeket értékelve – a más hasonló ügyekben kialakult bírói gyakorlatot is szem előtt

tartva – az ítélethozatalkori ár- és értékviszonyok alapján az elsőfokú bíróság az I-II. rendű felperesek esetében személyenként 21.000.000 forintot, míg a III-IV. rendű felperesek esetében személyenként 7.000.000 forintot talált alkalmasnak az őket ért hátrányok kompenzálására.

- [16] Az I-II. rendű felperesek által igényelt, az egészségkárosodottan született gyermek alapfelnevelésével kapcsolatos költségek megtérítése iránti keresetet a Kúria 2/2022. jogegységi határozata alapján nem teljesítette. A többletápolás-gondozás időtartamát a gyermek 2 éves korától kezdődően napi 4 órában fogadta el, költségének meghatározása során a cég1 óradíjait vette figyelembe 25%-os korrekció alkalmazásával. Az ápolással, gondozással, felügyelettel felmerült többletköltséget így a 2021. szeptember 1. napja és 2025. április 30. napja közötti időszakra 15.345.000 forintban számolta el, míg a havi járadék összegét 2025. május 1. napjától 348.750 forintban állapította meg. A háztartási kisegítés időigényét a meghallgatott tanúk vallomása, valamint a szakértői vélemény alapján 4 órában vette figyelembe, annak díját pedig a minimálbér alapján határozta meg 2020. szeptember 1. napjától 2025. április 30. napjáig 8.443.680 forintban, 2025. május 1. napjától havi 200.640 forintban. Napi 5 pelenka költségét figyelembe véve 2021. szeptember 1. napjától 2025. április 30. napjáig 660.000 forint kártérítést állapított meg. A rehabilitációs fejlesztések kapcsán a egyéb konduktív pedagógiai fejlesztés költségét havi 96.000 forint összegben, egyéb1 gyógytornász fizioterápiás és tornakezelésének költségét havi 4-4 alkalommal számolva 80.000 forintban fogadta el azzal, hogy ezek a költségek az I-II. rendű felperesek részére az ideiglenes intézkedés folytán megtérültek. Az orvosszakértői vélemény alapján megállapította, hogy a rehabilitációs kezelések közül egyéb1 gyógytornász fizioterápiás és tornakezelése, valamint a egyéb2 Központ kezelése a jövőben is szükséges és indokolt, ennek költségét 2025. május 1. napjától havi 80.000 forintban számolta el, és ebben az alperest marasztalta. A rehabilitációs kezelésekhez kapcsolódó közlekedési többletköltséget 2025. május 1. napjától havi 22.080 forintban állapította meg. Alaposnak találta az I-II. rendű felperesek gépjármű megvásárlásával összefüggésben érvényesített, az 1.300.000 forint vételár 50%-ának megtérítésére irányuló igényét. Arra a körülményre figyelemmel, hogy az I. rendű felperes részére folyósított jövedelmek összege 2022. szeptember 1. napjától 2023. április 30. napjáig meghaladta az elérhető minimálbér összegét, az I. rendű felperes jövedelemvesztés megtérítésére irányuló kártérítési keresetét elutasította. Az elsőfokú perköltség számításánál abból indult ki, hogy a felperesek keresete 84% mértékben vezetett eredményre, ezért a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 83.§ (3) bekezdése alapján az alperest a felperesek pernyertességéhez igazodó mértékben megállapított ügyvédi munkadíjban marasztalta.
- [17] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben mind az alperes, mind a felperesek fellebbezéssel éltek. Az alperes elsődlegesen a Pp. 381.§-ára tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, másodlagosan annak részbeni megváltoztatását és a felperesek keresetének jogalap hiányában történő teljes elutasítását kérte.
- [18] Fellebbezési érvelése szerint az elsőfokú bíróság nem adta indokát annak, hogy az ápolás, gondozás, felügyelet és háztartási kisegítés költségének meghatározása során miért mellőzte a gazdasági szakértő kirendelését. A jelen ügyben a cég1 óradíjainak, valamint a szakképzettséget nem igénylő minimálbérnek a figyelembevételével vegyesen határozta meg a gondozási tevékenység, valamint a háztartási munka keretében elvégzett kisegítés többletköltségét. A különböző óradíjakkal való számolás megalapozatlanná tette az elsőfokú ítéletet, ezért mindenképpen célszerű és szükséges lett volna gazdasági szakértő kirendelése. Ennek elmulasztásával az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 276.§ (4) és (5) bekezdését,

ugyanis a bizonyítás elrendelése csak akkor mellőzhető, ha az a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen.

- [19] Álláspontja szerint elsőfokú bíróság a Pp. 316.§ (1) bekezdés b)-d) pontjaiban foglaltak megsértésével állapította meg azt is, hogy a szakértői vélemény aggálytalan, így az arra alapított ítélete nem megalapozott, az abból levont jogi következtetései tévesek. A szakértői vélemény ugyanis nem tér ki arra, hogy az időigényes genetikai vizsgálatok elvégezhetőek lettek volna-e 2019 évben olyan módon, hogy a terhességmegszakítás a terhesség 24. hetéig megtörténjen genetikus szakorvos javaslatával. A kiegészítő szakértői vélemény csupán annyit rögzít, hogy a Fallot-tetralógia és/vagy többszörös fejlődési rendellenesség észlése esetén a terhesség megszakítható lett volna a 24. terhességi hétig. Azonban azt is megállapítja a kiegészítő szakértői vélemény, hogy nem volt reális esély a gyermeknél fennálló genetikai eltérés 24. terhességi hétig tartó igazolására. A szakértő így nem adott választ arra, hogy a genetikus szakorvos javaslatára a 19. és 24. terhességi hét között ténylegesen elvégezhető lett volna-e a terhesség megszakítás.
- [20] A szakvélemény aggályosságára utaló körülményként kérte értékelni, hogy a Nemzeti Népegészségügyi Központ elsőfokú eljárásban csatolt határozata idézte a szakfelügyelő főorvosi véleményt, amely szerint az ultrahang lelet a protokollnak megfelelt, ezzel azonban a szakértő nem értett egyet. Az pedig kizárt, hogy két szakorvos teljesen ellentétes állítást fogalmazzon meg ugyanazon ultrahang leletről.
- [21] Változatlanul állította, hogy az I. rendű felperes esetében az érvényes terhesgondozási protokollnak megfelelően minden vizsgálat teljes körűen történt. Hangsúlyozta, hogy az I. rendű felperes – annak ellenére, hogy már két gyermeke született – nem foglalkozott időben terhességével, első alkalommal csak a 19. terhességi héten fordult egészségügyi szolgáltatóhoz, így nem volt lehetőség a költségtérítéses szűrővizsgálat (Prenatest) elvégzésére. Az elsőfokú bíróság azonban elmulasztotta értékelni az I. rendű felperes közrehatását a felelősség megosztásával.
- [22] Alperesi álláspont szerint a szakmai protokollok betartása, a magzatnál fennálló valamennyi rendellenesség felismerése esetén sem volt reális lehetőség arra, hogy a terhesség megszakítására sor kerüljön, mert az I. rendű felperes első alkalommal a 19. terhességi héten jelentkezett vizsgálatra.
- [23] A felperesek az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását és az alperes kötelezését kérték 2025. május 1. napjától költségtérítő járadék címén további havi 112.608 forint megfizetésére. Kérték az elsőfokú ítélet indokolásának megváltoztatását annak megállapításával, hogy az alperes az ultrahang vizsgálat során a szívfejlődési rendellenesség prenatalis felismerése kapcsán felróható diagnosztikus tévedést követett el, illetve annak rögzítésével, hogy az alperes által szakképesítés (licenc vizsga) nélkül végzett ultrahang vizsgálat tekintetében az alperesi magatartás felróhatósága, valamint annak a bekövetkezett károkkal és sérelmekkel való okozati összefüggése megállapítható.
- [24] Az alperes terhére megállapított jövőre vonatkozó járadékfizetési kötelezettségösszege tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét azért találták megalapozatlannak, mert nem vette figyelembe az általuk 2023. szeptember 22. napján kelt (15. sorszám alatti) keresetváltoztatással előterjesztett és engedélyezett, továbbá részükre ideiglenes intézkedés tárgyában hozott végzéssel óvodába járás okán elrendelt összesen 112.608 forint havi járadékfizetésre vonatkozó kereseti kérelmet. 2024. február 9. napján ugyan ismételt keresetváltoztatást nyújtottak be (35. sorszám alatt), az azonban kizárólag a fejlesztő foglalkozásokat és az ahhoz tartozó utazási többletköltséget érintette. Keresetváltoztatásukban nyilatkoztak arról, hogy korábbi kérelmeiket változatlanul fenntartják, olyan kifejezett nyilatkozatot nem tettek, hogy a keresetváltoztatásuktól elálltak. Amennyiben ezt az elsőfokú bíróság így értelmezte volna, úgy a havi 112.608 forint összegre meghozott ideiglenes

intézkedését hatályon kívül kellett volna helyeznie az annak alapját képező kereseti kérelem hiányában. Mivel hatályon kívül helyezés nem történt, az elsőfokú bíróság a per során maga is úgy értelmezte, hogy a 2023. szeptember 22. napján előterjesztett kereseti kérelmüket változatlanul fenntartják. Az elsőfokú bíróság ennek megfelelően ítéletének tényállásában rögzítette is, hogy a gyermek jelenleg is a helység2i óvodába jár, az utazás költsége havi 112.608 forint. Mindebből az következik, hogy az alperes jövőre vonatkozó járadékfizetési kötelezettségének megállapításakor az összes addigi kereseti kérelmét, így a 2023. szeptember 22. napján kelt keresetváltoztatással előterjesztett kérelmet is el kellett volna bírálnia.

- [25] Tévesnek találták az elsőfokú ítélet indokolásának [40] bekezdésében foglalt azon megállapítást, amely szerint a szívfejlődési rendellenesség felismerése tekintetében az alperes a szakma szabályai szerint, az elvárható gondossággal járt el, így diagnosztikus tévedés állapítható meg. Ezzel szemben a szakértői vélemény szerint, ha az arc vizsgálata megtörtént volna, akkor nagy valószínűséggel felismerhető lett volna a magzat ajak- és szájpadhasadéka, ebben az esetben az I. rendű felperest genetikai tanácsadásra kellett volna utalni, és ennek eredménye alapján az eshetőlegesen elvégzett további vizsgálatok (így akár magzati echokardiográfia) elvégzése esetén a szívfejlődési rendellenesség (Fallot-tetralógia) felismerhető lett volna. A magzat ajak- és szájpadhasadékának fel nem ismerésére vonatkozó alperesi felróható diagnosztikus tévedés közvetett módon hozzájárult a magzat Fallot-tetralógiája fel nem ismeréséhez.
- [26] Az elsőfokú ítélet a tényállás, illetőleg az indokolás részeként is tartalmazza, hogy a 19. heti ultrahang vizsgálatot végző szakorvos szülész-nőgyógyászat ultrahang diagnosztikai licenc képesítéssel nem rendelkezett, azonban az elsőfokú ítélet indokolása ezen ellátási hibára vonatkozó alperesi magatartás felróhatóságának kérdésében megállapítást nem tartalmaz. Álláspontjuk szerint az alperes felelőssége önmagában azon okból is megállapítható, hogy az ultrahang vizsgálatot végző szülész-nőgyógyász szakorvosnak nem volt meg a szükséges szakképzettsége, mert ez a felróható alperesi magatartás vezetett oda, hogy a magzat Fallot-tetralógiája, ajak- és szájpadhasadéka, illetve a kisagy hipopláziája nem került felismerésre. Az elsőfokú bíróság ítélete mindezekre figyelemmel sérti a Pp. 341.§ (1) bekezdését, 346.§ (4) és (5) bekezdését, a Ptk. 6:522.§ (1) bekezdését, a Pp. 279.§ (1) bekezdését, valamint az Eütv. 77.§ (3) bekezdését.
- [27] Az alperes, a beavatkozó és a felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az ellenérdekű fél fellebbezésével érintett részében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték.
- [28] A felperesek fellebbezése alapos, az alperes fellebbezése nem alapos.
- [29] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását is kérte, ezért a Pp. 383.§ (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság elsődlegesen ezt a fellebbezési kérelmet vizsgálta.
- [30] A Pp. 381.§-a szerint az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére akkor kerülhet sor, ha szükséges az elsőfokú eljárás megismétlése vagy kiegészítése, mert az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése az ügy érdemi eldöntésére kihatott, és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges vagy nem észszerű.
- [31] Az alperes az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését két okból tartotta szükségesnek. Egyrészt azért, mert elmaradt az ápolás, gondozás, felügyelet, illetve a háztartási kisegítés költsége körében a gazdasági szakértő kirendelése, amellyel sérült a Pp. 276.§ (1) és (5) bekezdése, másrészt az igazságügyi orvosszakértői vélemény, annak kiegészítése az alperesi álláspont szerint aggályos [Pp. 316.§ (1) bekezdés], az elsőfokú bíróság ítéleti döntésének alapjául nem szolgálhatott volna.

- [32] A Pp. 276.§ (1) bekezdése értelmében a bíróság a per eldöntéséhez szükséges tények megállapítása végett rendel el bizonyítást, míg a Pp. 276.§ (5) bekezdése szerint mellőzi a bizonyítás elrendelését vagy a már elrendelt bizonyítás lefolytatását, ha az a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen.
- [33] Az elsőfokú bíróság a gazdasági szakértő kirendelését azért mellőzte, mert az ápolás, gondozás és felügyelet költségét a hasonló jellegű tevékenységet ellátó gazdasági társaság, a cég1 árainak figyelembevételével, míg a háztartási kisegítés költségét a minibálszolgáltatás alapulvételével megállapíthatónak találta. A szükségtelennek tartott bizonyítás mellőzésével az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértést nem követett el, így ez okból az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének lehetősége fel sem merülhetett. Anyagi jogi felülbírálatot lehetővé tevő – az ítélet megváltoztatására és az e címen megítélt marasztalási összeg leszállítására irányuló -fellebbezési kérelem hiányában pedig a másodfokú bíróság ebben a körben az elsőfokú bíróság anyagi jogi álláspontjának helyességét, és ezzel összefüggésben a bizonyítás szükségessége körében elfoglalt álláspontját nem bírálhatta felül (BDT2023.4671.).
- [34] Hasonlóképpen az anyagi jogi felülbírálat körében vizsgálható, hogy a szakértői vélemény a Pp. 316.§ (1) bekezdésében felsorolt, az alperes által hivatkozott okokból aggályosnak tekinthető-e, bizonyítékként figyelembevehető-e (BDT2023.4672.). Miután az alperes az orvosszakértői vélemény aggályosságát állította, és a jogalap hiányára hivatkozással a kereset elutasítására irányuló fellebbezési kérelmét előterjesztette, a másodfokú bíróság ezzel a kérdéssel nem a hatályon kívül helyezés, hanem a megváltoztatás iránti fellebbezési kérelem kapcsán foglalkozott.
- [35] Eljárásjogi szabálysértésre fellebbezésükben a felperesek is hivatkoztak, állítva, hogy a 2023. szeptember 22. napján (15. sorszám alatt) előterjesztett keresetváltoztatással érvényesített utazási többletköltség (óvodába utazás) jogcímén előterjesztett havi 112.608 forint összegű kérelmükről az elsőfokú bíróság a Pp. 341.§ (1) bekezdését megsértve nem rendelkezett.
- [36] A Pp. 341.§ (1) bekezdése szerint az ítéletben foglalt döntésnek ki kell terjednie a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre. A (2) bekezdés alapján a bíróság egyes kereseti kérelmek felől vagy a kereseti kérelemnek önállóan elbírálható egyes részei felől részítélettel is határozhat.
- [37] A periratok alapján megállapítható, hogy 2024. február 9. napján (35. sorszám alatt) a felperesek ismételt keresetváltoztatással éltek, ez azonban a másodfokú bíróság álláspontja szerint kizárólag a fejlesztő foglalkozásokat és az ahhoz tartozó utazási többletköltséget érintette. Ez következik abból, hogy a felperesek kifejezetten utaltak rá, hogy a változtatással érintett részt *dőlt* betűvel jelölik, és a beadványban nyilatkoztak is, hogy egyéb kereseti kérelmeiket változatlanul fenntartják. Miután a keresetleszállításnak mint eljárásjogi rendelkező nyilatkozatnak kifejezettnek és egyértelműnek kell lennie, a felperesek pedig a peres eljárás során olyan nyilatkozatot nem tettek, amely szerint a gyermekük óvodába járásával kapcsolatosan felmerülő utazási többletköltségük kapcsán a továbbiakban igényt nem kívánnak érvényesíteni, e tekintetében keresetüket leszállítják, és ilyenként a felperesi képviselő jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozata sem értelmezhető, az elsőfokú bíróság az e kereseti kérelemről való döntés hiányában ténylegesen nem ítéletet, hanem a Pp. 341.§ (2) bekezdése szerinti részítéletet hozott. A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság ítéletét részítéletnek tekintette, és ilyenként bírálta felül.
- [38] A másodfokú bíróság a Pp. 369.§ (3) bekezdés a) és c) pontja szerinti felülbírálati jogkörében – a Pp. 370.§ (1) bekezdés szerinti keretek között – az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást nem módosította, és túlnyomó részében az elsőfokú bíróság által levont jogi következtetésekkel is egyértett.

- [39] Az alperes az igazságügyi orvosszakértői vélemény aggályosságát állította, mert álláspontja szerint a szakértői vélemény nem tér ki arra, hogy az időigényes genetikai vizsgálatok elvégezhetőek lettek volna-e olyan módon, hogy a terhességmegszakításra a terhesség 24. hetéig sor kerüljön [Pp. 316.§ (1) bekezdés a) pont]. Emellett pedig a szakvélemény ellentétes a Nemzeti Népegészségügyi Központ határozatával, az abban idézett szakfelügyelő főorvos álláspontjával [Pp. 316.§ (1) bekezdés c-d) pont].
- [40] Az kétségtelen, hogy a kiegészítő szakértői vélemény (53. sorszám alatt) 3. pontja szerint a CHARGE szindróma genetikai vizsgálattal a terhesség 24. hetéig nem igazolható. Azonban arra is kitért a szakértő, hogy ha több különböző szervrendszert érintő fejlődési rendellenesség igazolódik, az mindenképpen felveti genetikai szindróma gyanúját, mely a genetikai háttér igazolása nélkül is engedélyezhetővé teszi a terhesség-megszakítást a terhesség 24. hetéig. A Fallot-tetralógia pedig önmagában is olyan súlyosságú eltérés, amely mellett a terhesség-megszakítás engedélyezhető a terhesség 24. hetéig.
- [41] Az a körülmény pedig, hogy a szakvélemény a Nemzeti Népegészségügyi Központ határozatával, a szakfelügyelő főorvos álláspontjával ellentétes, önmagában nem teszi aggályossá a szakvéleményt. A szakfelügyelő szakorvos határozatban idézett véleménye legfeljebb az alperes szakmai álláspontjaként értékelhető, amelyet a szakértő kiegészítő szakértői véleményének (53. sorszám alatt) 4. pontjában mind az alap ultrahang-szűrővizsgálatokról szóló irányelv hatályát, mind pedig lelet protokollnak való megfelelőségét érintően egyértelműen megcáfolt. Olyan hibában tehát nem szenvedett a szakvélemény, amely miatt az a perben bizonyítékként nem lett volna felhasználható.
- [42] Az alperes fellebbezésében alaptalanul hivatkozott arra, hogy az I. rendű felperes terhességének 19. hetében az ultrahang vizsgálat teljes körűen megtörtént, orvosa a szakmai szabályoknak, protokollnak, az elvárható gondosságnak megfelelően járt el.
- [43] Ennek megítélése során abból a felperesek fellebbezésben hivatkozott, a szakvéleményben rögzített tényből kellett kiindulni, hogy az alperes orvosa, aki a 2019. április 2-i ultrahang vizsgálatot végezte, szüléset-nőgyógyászat ultrahang diagnosztika licenc képesítéssel nem rendelkezett. A szakmai protokoll kategorikus előírását sértő módon került tehát elvégzésre a felismerés szempontjából kiemelt jelentőségű II. ultrahang vizsgálat, az nem biztosított megfelelő esélyt a magzati rendellenesség felismerésére, amely önmagában is megalapozza az alperes felelősségét. Emellett maga a vizsgálat sem volt teljes körű, mert nem terjedt ki igazolható módon valamennyi kötelezően vizsgálandó és leírandó képletre (agyszerkezet, arc, gerinc, rekesz és húgyhólyag). Amennyiben az arc vizsgálata megtörténik, akkor esély lett volna a gyermek ajak- és szájpadhasadékának felismerésére, az erre figyelemmel indokolt további vizsgálatok pedig elvezethettek volna a szívfejlődési rendellenesség felismeréséhez is. Ehhez képest az elsőfokú ítéletnek a diagnosztikus tévedéssel összefüggésben a [40] bekezdésben kifejtett álláspontja nem megalapozott, ezért annak első két mondatát a másodfokú bíróság a határozat indokolásából mellőzi.
- [44] Az okozati összefüggés kapcsán a szakvélemény rögzíti, hogy akár a szívfejlődési rendellenesség, akár az ajak- és szájpadhasadék felismerése esetén genetikai tanácsadás, további vizsgálatok (részletes ultrahang vizsgálat, magzati echokardiográfia) váltak volna szükségessé, amelyek a fentebb részletezettek szerint a genetikai elváltozás kétségtelenül időigényes megállapítása, annak beazonosítása nélkül is elvezethettek volna a fejlődési rendellenesség felismeréséig, és végső soron a terhesség 24. hetéig annak megszakításáig. Azt is hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy a genetikai rendellenességek felismerése szempontjából kiemelkedő jelentőségű második ultrahang szűrővizsgálat a várandósgondozásról szóló 26/2014 (IV.8.) EMMI rendelet 2. melléklete szerint a terhesség 18-22. hetében esedékes, a terhesség megszakítására – ha a magzat genetikai-teratológiai ártalmának valószínűsége az 50%-ot eléri – a magzati élet védelméről szóló 1992. évi

LXXIX. törvény 6.§ (3) bekezdése értelmében a terhesség 24. hetéig kerülhet sor, így a genetikai elváltozás gyanújának a terhesség 19. hetében való felismerése esetén a rendelkezésre álló időnek nyilvánvalóan elegendőnek kellett lennie a szakértő által részletezett, nem invazív vizsgálatok elvégzésére, amelyek eredménye alapján az I. rendű felperes a terhesség megtartása vagy megszakítása tekintetében önrendelkezési jogát gyakorolni tudta volna.

- [45] Az alperes fellebbezésében hivatkozott azon körülmény, hogy az I. rendű felperes csak a 19. héten jelentkezett orvosi vizsgálatra, közrehatásként nem értékelhető, ugyanis a Prenatest egyrészt alkalmatlan lett volna a perbeli genetikai rendellenesség kiszűrésére, másrészt az alperes azt nem is állította, hogy a perbelinél korábban végzett vizsgálatokkal a fejlődési rendellenesség felismerhető lett volna.
- [46] Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság részítéletét az indokolás fentiek szerinti módosításával és a rendelkező részben írt pontosításokkal – fellebbezett részében – a Pp. 383.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta. A pontosítást az ebbe szükségessé, hogy a marasztalási összeg tekintetében teljesítési határidőt nem állapított meg az elsőfokú bíróság, nem rögzítette, hogy a járadék havonta fizetendő, továbbá teljesítési határidőt e tekintetben sem tartalmaz az elsőfokú ítélet [Pp. 344.§ (1) és (2) bekezdés].
- [47] A részítélettel el nem bírált keresetrész, az óvodába járás utazási költsége címén érvényesített kártérítés tekintetében az elsőfokú bíróságnak ítélettel kell határoznia. Miután ebben a kérdésben döntés még nem született, az e tárgyban – helyesen a 25.P.20.216/2023/27. számú végzéssel – hozott ideiglenes intézkedés hatályon kívül helyezését a Pp. 105.§ (3) bekezdésére figyelemmel a másodfokú bíróság mellőzte.
- [48] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, a felperesek fellebbezése sikeres volt, ezért az alperes a Pp. 83.§ (1) bekezdése alapján köteles a felperesek által a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 12.) IM rendelet 2.§ (1) bekezdésére figyelemmel felszámított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget megfizetni. Az alperes illetékmentessége folytán feljegyzett fellebbezési eljárási illeték a Pp. 102.§ (1) bekezdése alapján az állam terhén marad.

Pécs, 2026. január 15.

Dr. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács János s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró